

1766, 19.

No. 68.

SPECIMEN
CONTINENS

CAPVT IVRIS CONTROVERSVM

DE

DAMNI FORTVITI

ET

STERILITATIS DETERMINATIONE

IN REMISSIONE MERCEDIS

QVOD

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESSOR. PUBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.

ET SOCIETAT. LITER. DVISBVRG.

SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE VII. NOVEMBR. ANNO MDCCCLXVI.

DEFENDET

ANDREAS ERNESTVS KÜHN

ALT-IESNITIENS. SAX.

LIPSIÆ

LITTERIS VIDVÆ LANGENHEMIAE.

SPECIMEN
CONTINENS
CAPUT IURIS CONTROVERSUM
DE
DAMIENI FORTVITI
ET
STERILITATIS DETERMINATIONE
IN REMISSIONE MERCEDIS
D. O. O.
LEVISSIMO ICTORUM ORDINIS GRATIA
P. R. A. S. I. D. S.
D. CHRISTIANO HENR. BREYNING
PROFESSOR. PUBLIC. ORDIN. IUR. NAT. ET GENIT.
ET SOCIETAT. IURIS. D. I. S. S. E. R. T. A. T. I. O. N. I. S.
IN AUDITORIO PETRINO
DIE VIII. NOVEMBR. ANNO MDCCCXXXVI.
AUCTORIS
ANDREAS ERNESTVS KÜHN

LITTERIE VIVAE LANGENHEIMI
LIPSIÆ

DE
D A M N I F O R T V I T I
ET
S T E R I L I T A T I S D E T E R M I N A T I O N E
IN REMISSIONE MERCEDIS.

D §. I.
Est communis regula inter locatorem et conductorem
definita legibus, videlicet, remittendam esse mer-
cedem ob sterilitatem aut damnum fatale extrinse-
cus superueniens, Sicut vero haec ipsa regula admodum
indefinita est, ita quaeritur recte de qualitate sterilitatis, et de
quantitate damni casu fortuito perpeffi a conductore. Pri-
mum cauendum, ne tenuitatem fructuum cum sterilitate con-
fundamus ea, quae mercedis remissionem admittit, nec eam
A 2 sterili-

sterilitatem subintelligamus, quae conductoris culpa contigerat, quod non recte agros coluerat. At priora referenda sunt themata, quae continentur apud VLPIANVM in *L. 15. §. 5. π. Locat. conduct.* Scribit: *Cum quidam de fructuum exiguitate quereretur: non esse rationem eius habendam, rescripto Diui Antonini continetur. Item alio rescripto ita continetur: Nouam rem desideras, ut propter vetustatem vinearum remissio tibi detur. Addendus est Corn. v. BYNKERSHOEK Observ. Iur. Ciu. L. II. cap. 13.*

§. II.

Maxime itaque quaeritur: quanta sterilitas esse debeat, ut remissionem petere mercedis possit conductor? Viderur decidisse causam GAIUS in *L. 25. §. 6. π. locat. conduct.* *Vis maior*, inquit, *quam Graeci θεῶν βίαν, i. e. vim diuinam appellant, non debet conductori damnosam esse; si plus, quam tolerabile est, laesi fuerint fructus, alioquin modicum damnum aequo animo ferre debet colonus, cui immodicum lucrum non aufertur.* Sed sic quaestio vere decisa non est; noua enim lis de damno quod tolerabile non est, et de eo, quod modicum est, orietur. Non enim hoc definiuit satis Gaius. Et vix quidquam hac in parte certi constituunt leges, nisi ea placeant, quae voluit VLPIANVS in *L. 15. §. 7. ff. loc. cond.* CARPZOVIVS *P. II. const. 37. def. II.* hanc adducit definitionem, requiri scilicet, ut colonus ne quidem dimidium pensionis, seminis et expensarum perceperit. Contra STRYVIVS in *Syst. Iur. Ciu. Exerc. 24. th. 16.* aliam adducit opinionem, scilicet iudicio peritorum in re agresti committendum.

dum. Sed sicut prioris opinio nullo nititur iure certo, maxime, cum nulla subsit causa, cur dimidii tantum ratio habeatur, ita posterioris non tollit rei incertitudinem, quippe adhuc ignoratur, quam regulam sequi debeant ii ipsi periti oeconomi in diiudicanda causa. Hi quidem aestiment recte damnum, quod sterilitate patitur, at, si aestimarunt, unde determinent, an sufficiat ad remittendam mercedem? Et factis erit, si ne quidem impensae fructibus recuperatae sunt et pensionis aliqua pars, quamvis non dimidia, quippe multum adhuc detrimenti hoc patitur, quod frustra laborauerit, et aestimato a peritis damno, quaestionem de remittenda mercede iure communi potius iudicis arbitrio committerem.

§. III.

At vero, si superiores anni vberes fuere, an non vbertatis lucra cum sterilitatis damno compensanda veniant? Romano iure autoritate PAPINIANI res decisa est, teste VLPIANO L. 15. §. 4. *π. loc. conduct.* Scripserat enim: *Si vno anno remissionem quis colono dederit ob sterilitatem, deinde sequentibus annis contigit vbertas: nihil obesse domino remissionem; sed integram pensionem etiam eius anni, quo remisit, exigendam, hoc idem et in vectigalis damno respondit. Sed et si verbo donationis dominus ob sterilitatem anni remisit: idem erit dicendum: quasi non sit donatio, sed transactio. Quid tamen si nouissimus erat annus sterilis, in quo ei remisit: verius dicetur, etsi superiores vberes fuerunt, et scit locator, non debere eum ad computationem vocari. Valebunt haec hodie, nisi contraria adit lex.* De Saxonia infra.

§. IV.

Iam ad reliqua damna extrinsecus non rei vitio superuenientia in fructibus nondum perceptis seu a fundo non separatis veniamus; de perceptis enim damnum tantum conductor sentit, cui, ut domino, fructus pereunt. Agit de huius damni fatalis speciebus VLPIANVS cit. leg. *utputa*, inquit, *fluminum, graculorum, sturnorum et si quid simile occurrit*. Volucres ne ii, quibus natura ad garrulitatem facilitatem dedit, damnum fatale efficient, quod conductori tribuat immunitatem a mercede? sane ita est: exposuit rem CVIACIVS *Observ. Iur. Ciu. L. XV. cap. 25.* BELLONIVS in *Ornitholog. L. VI. c. 7.* MENAGIVS *Annoenit. Iur. c. XXXVIII.* Neque vero aliud quidquam attenditur in fatali damno, nisi extra consuetudinem, ut loquitur VLPIANVS contingat. Remittitur merces, seu ut *Seruius* apud Vlpianum aiebat, *omnem vim, cui resisti non potest, dominus colono praestare debet.*

§. V.

At vero, etiamsi damnum contingat fatale, seu maiori vi, quam cui resisti possit, tamen non omne damnum, sicut nec omnis sterilitas conductorem liberabit, sed illud tantum, *quod plus quam tolerabile est*. Hinc recte quae supra de sterilitate diximus, eadem quoque de reliquo damno in fructibus perpeffo applicemus. Anne ergo communi iure, si vberimos superioribus et perpeffo damno, posterioribus annis fructus ceperit conductor, cum damno compenset? Et arbitror recte argumento a sterilitate ducto, ob rationis itenditatem.

Imo

Imo ubertas reliquorum annorum facile efficiet, ut modicum fiat damnum, quod aequo animo ferre debet conductor.

§. VI.

Haec vero ita, si nihil conuentum inter conductorem locatoremque. Contra, si conductor, pacto contractui adiecto, promiserit ferre casum fortuitum ipsamque adeo sterilitatem, et dubium non est, mercedis remissionem eundem postea petere non posse, sed standum esse pacto. Hinc si dimidium tantum remittere promisit locator, dimidium praestabit conductor mercedis, quanquam omnium fructuum iacturam perpeffus fuerit. Equidem vero concedo, non opus, ut in pacto omnes casus fortuiti exprimantur, quamuis forsitan inutile non sit, tamen uti an soliti tantum, an etiam insolitissimi subintelligendi in pacto, quo casum conductor in se recepit disceptatur. Plerumque solitos tantum subintelligendos censent interpretes, forsan ex aequitate, quippe de insolitissimis vix est, ut cogitauerint partes, neque omnino improbabilis est haec opinio, licet STRUVIUS in *Euolut. Controvers.* p. 340. ad insolitum casum ferendum damnet conductorem ex pacto obligatum, argumento *L. 15. §. 2. π. loc. cond.* quae hanc sententiam non continet, et ex hoc argumento, quod genere expresso species subintelligantur.

§. VII.

Tandem ad Patria veniamus iura. Recedunt sane in illo themate, quo mercedis remissionem praetendere potest conductor, a ciuili iure, partim probata Carpzoviana opinione,

nione, partim reiecta compensatione vbertatis priorum annorum. Ita enim lata A. 1746. *Electoralis nouissima* DECISIO XX. disponit. Daſerne, wegen der Unglücks-Fälle in einem Pacht-Contracte nichts bedungen worden, soll der Werbapchter, dem Pächter einem Remis zu thun, anderer gestallt nicht schuldig seyn, als wenn der Verlust die Helffte des jährlichen Pachtgeldes übersteiget, auf welchen Fall Werbapchter den Schaden zur Helffte zu übertragen hat, und ist hiebey auf die vergangene oder noch rückständige Jahre einigß Absehen nicht zu richten.

T A N T V M

Recedunt sine in
Tandem ad Paris venimus iure. Recedunt sine in
illo hunc, quo mercedis remissionem praestantem possit
conditor, a civilis iure, partim probam Carpentariae op
nionem

Leipzig, Diss. 1766 A-G

ULB Halle 3
005 360 536

TA-00

1766, 19.

No: 67.

SPECIMEN
CONTINENS
CAPVT IVRIS CONTROVERSVM
DE
DAMNI FORTVITI
ET
STERILITATIS DETERMINATIONE
IN REMISSIONE MERCEDIS
QVOD
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITER. DVISVVRG.
SOCIO
IN AVDITORIO PETRINO
DIE VIII. NOVEMBR. ANNO MDCCCLXVI.
DEFENDET
ANDREAS ERNESTVS KÜHN
ALT-IESNITIENS. SAX.
LIPSIÆ
LITTERIS VIDVÆ LANGENHEMIAE.

